Kansainvälisessä opettajavaihdossa Dresdenissä

31.1.2019

Kansainvälisyys on ammattikorkeakouluopettajan työn keskeinen ulottuvuus, jota toteutin kansainvälisessä Erasmus+ opettajavaihdossa Saksassa 12.-16.11.2018 Evangelische Hochschule Dresdenissä (ehs 2019). EU:n Erasmus+ ohjelman kautta toteutetaan eniten kansainvälisiä opettajavaihtoja (Garam 2015). Opettajavaihtooni kuului kahdeksan tuntia opetusta ja tutustumista saksalaisten korkeakoulujen tutkimus- ja hanketoimintaan.

Kokemusasiantuntijuus ja vertaistuki

Opetukseeni kuului luennointia sosiaalityön ja kasvatustieteen opiskelijoille. Luentoni aiheena oli kokemusasiantuntijuus ja muuttuva sosiaalityön ammatillisuus päihde- ja mielenterveystyössä (Tiilikka 2018). Keskustelussa opiskelijoiden kanssa kävi ilmi, että saksan kielessä ei ole käsitettä, joka vastaisi suomen kielen sanaa kokemusasiantuntija. Saksassa puhutaan vertaisista ja vertaistuesta. Opiskelijoita kiinnosti, mitä kokemusasiantuntijuudella tarkoitetaan ja miten kokemusasiantuntijoiksi kouluttaudutaan Suomessa (Kokoa 2019).

Suomalainen alkoholipolitiikka herätti myös keskustelua. Opiskelijat kysyivät, miksi Suomessa alkoholiongelmia on paljon, sekä miksi alkoholin ostaminen on hankalaa. Suomi näyttäytyi heille yhteiskuntana, jossa alkoholiin suhtautumisesta on tehty monimutkaista.

Aktiivista hanketoimintaa

Osallistuin ehs:n sisäiseen konferenssiin, joka oli suunnattu tutkimusinstituutin tutkijoille ja professoreille. Mukana oli myös ehs:n opettajia. Seminaarissa esiteltiin tutkimusinstituutin meneillään olevia ja alkavia tutkimus- ja kehittämishankkeita. Hankkeet liittyivät sosiaalityön ja koulutuksen alueille. Professori Franziska Waechter esitteli tammikuussa 2019 alkavan maahanmuuttajalasten integraatioon liittyvän Horizon 2020 Child up -hankkeen, jossa myös SeAMKin sosiaali- ja terveysalan yksikkö on mukana.
Konferenssi oli ilmapiiriltään informatiivinen ja avoimen keskusteleva. Seminaari toimi areenana tutkimusten esittelyille ja uusien hankkeiden ideoinnille. Ehs:ssa konferensseja järjestetään kerran tai kahdesti lukukaudessa ja niihin osallistutaan aktiivisesti.

Keskusteluja maahanmuutosta

Pidin ehs:n konferenssissa esitelmän, jossa toin esiin ulkosuomalaisten äitien käsityksiä hyvästä vanhemmuudesta (Tiilikka 2018). Esitelmäni herätti vilkasta keskustelua, jossa pohdittiin ulkosuomalaisten

äitien sopeutumista uusiin kotimaihinsa ja erilaisia kulttuurisia käsityksiä äidin ja lapsen välisestä kiintymyssuhteesta. Suomalaisessa hyvinvointiyhteiskunnassa vanhempainvapaa on pitkä verrattuna esimerkiksi Ranskaan tai Saksaan.

Keskustelimme maahanmuuttajaäitien ja -lapsien asemasta myös ehs:n sosiaali- ja terveysalan tutkijoiden järjestämässä tapaamisessa. Maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentely vaatii kulttuurista osaamista, johon ehs:n tarjoamat koulutukset ja hankkeet pyrkivät osaltaan vastaamaan. Esimerkiksi terveydenhuollon palveluissa työntekijät tarvitsevat kulttuurien tuntemusta voidakseen tukea ja auttaa maahanmuuttajaäitejä. Kulttuurinen sensitiivisyys on tärkeä taito maahanmuuttajaperheiden kanssa tehtävässä työssä (Anis 2017, 328).

Maahanmuuttaja-teemaan perehtymiseni jatkui, kun viikon päätteeksi matkustimme saksalaisten kollegojen kanssa Cottbusin yliopistoon, jossa oli kansainvälinen konferenssi (BTU 2018). Seminaarin kielet olivat saksa ja englanti. Esitelmissä käsiteltiin erilaisista näkökulmista maahanmuuttoa ja pakolaisuutta lähinnä saksalaisessa kontekstissa. Kansainvälisen konferenssin käytännön järjestelyistä vastasivat Cottbusin yliopiston sosiaalityön opiskelijat, joista yksi toimi henkilökohtaisena tulkkinani saksankielisten esitelmien ajan.

Anis, M. (2017): Maahanmuuttajat ja sosiaalityö. Teoksessa: Kananoja, A., Lähteinen, M. & Marjamäki, P. 2017. Sosiaalityön käsikirja. Printon: Tietosanoma. ss. 323-330
ehs (2019) Evangelische Hochschule Dresden https://www.ehs-dresden.de/
BTU (2018) Empowerment in times of forced migration. International conference 15th-16th November 2018. Cottbus. https://www.b-tu.de/fg-soziologie/refugeemigration/informationen-zur-tagung/tagungsthema
Garam, I. (2015) Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2014. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO 2/2015. Tietoa ja tilastoja –raportti. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 28.1.2019].http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/56396_Kansainvalinen_liikkuvuus_yliopistoissa_ja_ammattikorkeakouluissa_2014.pdf
Kokoa (2019): Koulutetut kokemusasiantuntijat ry. Kokemusasiantuntijaksi? http://www.kokemusasiantuntijat.fi/
Tiilikka, T. (2018): Käsityksiä sosiaali- ja terveysalan monialaisesta kokemusasiantuntijuudesta. Teoksessa: Tiilikka, T., Majasaari, H. & Saarikoski, S. (toim.) 2018. Yhteistyössä toimien: käsityksiä monialaisuudesta ja moniammatillisuudesta sosiaali- ja terveysalalla. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 28.1.2019]. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 136. Saatavana: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7109-97-7 ss.100-109
Tiilikka, T. (2018) Representations of motherhood of migrant Finns. Paper presented in Evangelische Hochschule Dresden (ehs). Research conference in University of Applied Sciences for Social Work. Dresden 14th November 2018.

Teksti: **Tiina Tiilikka**, yliopettaja, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö